OGLAŠAJTE V NAJBOLJŠEM SLOVENSKEM ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE BEST SLOVENE NEWSPAPER
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXXVI.—LETO XXXVI. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), OCTOBER 6, 1953 ŠTEVILKA (NUMBER) 196

Nov grob

BLAŽ KERN

V Pueblo, Colo., je v nedeljo zjutraj nagloma preminil poznani Blaž Kern, star 74 let. Doma je bil iz Knežaka pri Št. Petru na Krasu. Svoječasno je bil aktiven na društvenem polju in je bil član društva Orel, št. 21 SNPJ. Žena mu je umrla pred dvemi leti.

V Pueblo, Colo., zapušča dva sinova in hčer, tu v Clevelandu pa hčer, Mrs. Bertho Dovgan, ki je žena poznanega Joe Dovgana, lastnika Century Tire Service na Waterloo Rd., v Trstu pa zapušča sestro. Pogreb se vrši v sredo. Hči Mrs. Dovgan se je včeraj podala v Pueblo, Colo., da se udeleži pogreba svojega očeta.

STAVKA V PRISTANIŠČIH KONČANA

NEW YORK, 5. oktobra — Pristaniški delavci so morali opustiti stavko in se vrniti na delo. Stavka je trajala pet dni. V pristaniščih ob atlantski obali kakih 100 ladij ni moglo odpluti.

Na zahtevo predsednika Eisenhowerja je v smislu Taft-Hartleyevega zakona sodišče izdalo sodno zapoved, da se delavci morajo vrniti na delo za nadaljnih 80 dni.

NIXON NA POT— KNOWLAND DOMOV

WASHINGTON, 5. oktobra— Podpredsednik Nixon je šel na potovanje po azijskih državah. Po njegovi lastni izjavi, nosi s seboj osebno poslanico predsednika Eisenhowerja, naslovljena na razne azijske državne poglavarje.

Senator Knowland se je vrnil iz azijskega potovanja. Dejal je, da je proti temu, da se ponudi Sovjetski zvezi v imenu zapadnega bloka nenapadalni pakt.

SMRT V HLADILNIKU

GRAND HAVEN, Mich., 5. oktobra — Petletna Pamela Pfishner se je igrala s prijateljico v zapuščenem hladilniku, ki se je zaprl. Pamela se je v njem zadušila. Slučaj je svoje vrste radi tega, ker je otrok že enkrat preje, pred tremi tedni, splazil se v isti opuščeni hladilnik, pa ga je mati pravočasno rešila iz njega, toda vrat ni odstranila.

TURČIJA MESTO POLJSKE

NEW YORK, 5. oktobra — V Varnostnem svetu Združenih narodov so komunisti doživeli poraz. Mesto Poljske, katero je predlagal komunistični blok, je prišla v Varnostni svet kot članica Turčija, katero so podpirale Združene države.

Tiskarski škrat na delu

Zadnji petek je imel naš tiskarski škrat svoje prste vmes in dokaj zmešal vrste v dopisu Mrs. Mary Somrak, kar pa se ni zapazilo pravočasno, da bi se popravilo. Upamo, da se nam oprosti to nevšečnost, skušali pa bomo v bodoče preprečiti takih spak.

ODGOVOR ZAVEZNIKOV RUSIJI; PRIPRAVLJA SE V LONDONU

LONDON, 5. oktobra—V Londonu so zbrani diplomatski predstavniki Združenih držav, Velike Britanije in Francije, da sestavijo skupni zavezniški odgovor na zadnje ruske predloge, ki se tičejo mirovne pogodbe z Nemčijo in z Avstrijo.

Gre za to, ali bodo zavezniki ponovili svojo zahtevo, da se sestanejo najprvo štirje zunanji ministri, da bi pokazali ali je sporazum mogoč ali ne, nakar bi prišli skupaj državni poglavarji omenjenih držav in se porazgovorili o ostalih vprašanjih, obenem pa odobrili sporazum, ki naj bi ga izdelali zunanji ministri.

Nekaj je treba ukreniti—to je splošna želja in zahteva. Iz New Yorka; iz središča Združenih narodov se čujejo stalni glasovi, predvsem oni iz azijskih držav, da naj se sestanejo predstavniki štirih velikih držav—Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze že radi tega, da se bo pokazalo, kaj Sovjetska zveza v resnici misli.

Zahteva, da naj bo pri pogajanjih o splošnih svetovnih vprašanjih prisotna tudi komunistična Kitajska, je za enkrat omejena le na Moskvo. V tem predlogu Moskve ne podpira, razen njenega bloka nobena druga država, niti ne Indija Nehruja.

V Texasu straši

DALLAS, Tex., 5. oktobra—Pretekli teden je neznanec storil gnusen zločin nad go. H. C. Parker, stara 29 let, ki je bila posiljena in umorjena. Prebivalstvo mesta Dallas se je odločilo na samoobrambo. Trgovine s strelnim orožjem so bile naravnost oblegane. Domačini so bili tako oboroženi. Začel se je splošen lov na sumljive tipe v nadi, da se ujame zločinec, čigar žrtev je bila imenovana Parker. Za njegovo glavo je bila razpisana nagrada $8,000. Dosedanji uspehi?

Neka gospodinja je streljala trikrat na neznanca, ki ga je zasačila v svoji kuhinji. Neki moški, da je prepodil nekega neznanega mladega moškega, na katerega je streljal večkrat. Drugi je zopet javil policiji, da je streljal v grmičevje za hišo. Ali je kdo kaj zadel ali ne, o tem ni poročila.

Na razpolago je do sedaj le eno točno poročilo, da se je neki moški, ko je pripravljal svojo pištolo in jo napolnil s strelivom, obstrelil samega sebe v roko.

INDIJANCI SO BILI VEŠČI ZDRAVNIKI

LIMA, Peru, 5. oktobra—Dva zdravnika kirurga sta bila mnenja, da so bili južno-ameriški Indijanci, rodu Inca vešči kirurgi in da je bilo njihovo orodje dobro. Oba kirurga sta to orodje, s katerim so stari Indijanci operirali možgane, označila za dobro. Po daljšem študiju sta se ga sama poslužila in je bila operacija s temi sredstvi nadvse uspešna. Gre za nož iz srebra, bakra in železa, katerega so našli v tukajšnjem muzeju. Pri operaciji je šlo za bolnika, ki je vsled možganskih motenj izgubil dar govora. Operacija je trajala komaj 14 minut in je bila nekrvava. Po operaciji je dobil bolnik nazaj dar govora ter se je vobče počutil dobro. Stari Indijanci so se posluževali tega načina operiranja pred dolgimi stoletji.

Vtisi o Rusiji

LJENINGRAD, 5. oktobra—Trije ameriški žurnalisti študentje, ki so se nahajali na dvotedenskem potovanju po Sovjetski zvezi, so na poti domov v Ameriko. Svoje vtise o življenju v Sovjetski zvezi so strnili v kratko sliko:

Predlagali smo, da naj sovjetska vlada [illegible]oli njenim študentom, pro[illegible]em in umetnikom, da obišče[illegible]družene države in na licu m[illegible]ta študirajo ameriško življenje.

Sovjetska zveza ne sliši rada izraza "železna zavesa." Ne bo pa ukrenila ničesar, da bi se ta izraz odpravil, z drugimi besedami, da bi dovolila večjo svobodo doma in v njenih satelitskih državah, ko gre za obiskovanje teh dežel in poročanje o življenju v teh deželah.

Če naj se odpravi izraz "železna zavesa," naj se ustvari stanje, ki bo samo ta izraz odpravilo. Več tujcev v Rusijo in več tujcev iz Rusije v inozemstvo.

MOSSADEGH OBSOJEN NA SMRT

TEHERAN, 5. oktobra—Vojaško sodišče je obsodilo bivšega predsednika vlade Irana Mossadegha na smrt. Mossadegh si je hladnokrvno prižgal cigareto.

Popravek

V društvenem koledarju prireditev je bilo poročano, da priredi pevski zbor Jadran svoj jesenski koncert v nedeljo, 8. novembra, kar pa bi se moralo glasiti v nedeljo, 15. novembra. V nedeljo, 8. novembra se vrši proslava društva V boj, št. 53 SNPJ, na kateri bo nastopila v koncertnih točkah mlada pevka Miss Florence Siskovich, hčerka poznanih Mr. in Mrs. Joseph Siskovich. Podana bo tudi kratka igra in vršila se bo splošna zabava s plesom.

Iz bolnišnice

Mrs. Anna Petrovich se je po srečno prestani operaciji povrnila iz Euclid-Glenville bolnišnice na svoj dom na 511 E. 222 St. Najlepše se zahvaljuje vsem za obiske, cvetlice, darila in voščilne kartice, ki jih je prejela. Prijateljice jo sedaj lahko obiščejo na domu.

Srebrna poroka

Danes obhajata 25-letnico svojega srečnega zakonskega življenja Mr. in Mrs. John in Mary Kresevič iz 9801 Elizabeth Ave. Otroci in prijatelji iskreno čestitajo slavljencema ter jima želijo še mnogo let sreče in zadovoljstva v skupnem življenju!

Zaroka

Mr. in Mrs. Louis Mihačič iz 18522 Glenfield Ave. naznanjata, da sta se zaročila njuna hči Miss Anna Marie in Mr. Adolph Anton Kebe, sin Mr. in Mrs. Anton Kebe iz 937 E. 222 St. Bilo srečno!

V bolnišnici

V Charity bolnišnico je bila odpeljana Mrs. Sophie Vegel iz 1073 E. 72 St. Nahaja se v sobi št. 115, prvo nadstropje. Želimo ji skorajšnjega popolnega okrevanja!

BLAGOSTANJE ALI NAZADOVANJE?

Gabriel Hauge, gospodarski svetovalec predsednika Eisenhowerja, je bil poslan v Evropo, da tam na licu mesta študira gospodarski položaj. Evropejci so mu stavili naslednja vprašanja:

Ali bo v Združenih državah prišlo do depresije? Ali sedanja republikanska vlada povečuje nevarnost morebitne depresije? Če bo prišlo do depresije, ali ima vlada kaka sredstva, da jo prepreči, oziroma ozdravi?

Gabriel Hauge je na ta vprašanja odgovoril:

"Morda bo pred koncem leta 1954 treba nove orientacije, vendar o morebitni depresiji ne more biti govora."

V Washingtonu računajo z vsemi možnostmi. Če bo položaj slab, potem se bo treba oprijeti naslednjih načrtov in jih izvesti:

Pospešiti javna dela, in sicer na ta način, da bo delavec na njih plačan, obenem bo to delo neka pomoč.

Znižati davke na ta način, da se bo dal pogum za večji konsum in za večje investicije. Znižati davke v družinah, ki imajo samo srednje ali nizke dohodke.

Na splošno se opaža malo nazadovanja, čeprav še ni točne statistike, koliko znaša ravno sedaj popolna zaposlitev in koliko je število že odpuščenega delavstva. Če pa se o nečem govori, je gotovo nekaj v zraku . . .

Pred odločitvijo glede diskriminacije

WASHINGTON, 5. oktobra—Vrhovno ameriško sodišče začne pod predsedstvom Williama Warrena svoje razprave z 12. oktobrom 1953. Med vsemi tekočimi zadevami bo najvažnejše razpravljanje o vprašanju ameriških šol in pouka na njih. Namreč ali naj ostane plemensko ločevanje učencev po razredih in šolah na ameriškem jugu, ali pa naj se to početje proglasi za protiustavno.

Governerja James Byrnes iz Južne Caroline in Herman Talmadge iz Georgije sta napovedala, da bosta ukinila javne šole, če bi vrhovno sodišče izreklo, da je ločevanje po plemenih po šolah protiustavno.

Dva ropa v naselbini

Snoči okrog 6.45 ure sta se pojavila v prodajalni čevljev Mills Shoe Store na 6311 St. Clair Ave., dva roparja, od katerih eden je zvezal lastnika Max Mills, mu zatlačil brisačo v usta in odvedel v ozadje trgovine, medtem ko je njegov pajdaš izpraznil blagajno, v kateri je pa bilo le $25. Eno uro po tem ropu pa sta se ista dva roparja pojavila v Capitol Beverage Store na 1121 E. 79 St., kjer sta storila enako z lastnikom Solomon Kirschnerjem kot sta storila z Millsom, nato pa pobegnila s $155.00.

Zopet doma

Iz Mt. Sinai bolnišnice, kjer je pred kratkim srečno prestala dve težki operaciji, se je povrnila domov poznana Mrs. Rose Verbič iz 5107 Luther Ave. Prijateljice jo sedaj lahko obiščejo na domu.

Koreja v usodnih dneh--Južni Korejci za osvoboditev vseh vojnih ujetnikov?

KOMUNISTI GROZIJO, DA BODO ODSTOPILI OD PREMIRJA

PANMUNJOM, 5. oktobra—Položaj na Koreji se je zaostril. Na podlagi verodostojnih virov bodo Južni Korejci ponovili politično taktiko, ki jo je uporabil predsednik Rhee, da je še pred podpisom premirja izpustil iz raznih taborišč Južne Koreje večino vojnih ujetnikov, ki ne marajo domov. Ta taktika naj bi se ponovila sedaj in bi Južni Korejci s silo osvobodili še preostalih 23,000 vojnih ujetnikov, katere stražjio indijske čete. Osvobojeni ujetniki bi se razmestili po Južni Koreji. Peking pravi, da če se bo to zgodilo, potem premirje na Koreji ne velja več.

Južno korejska vlada je predala poveljstvu osme ameriške armade in skupne zavezniške kopne vojske na Koreji protestno noto. Protest gre za tem, da Indijci, ki čuvajo vojne ujetnike, ravnajo pristransko in da so pod vplivom komunistov. Južno korejska vlada grozi, da bo s silo pregnala Indijce iz Koreje.

Gre torej za uradno protestno noto južne korejske vlade. Nota sicer ne trdi, da bo južno korejska armada prevzela vojne ujetnike Kitajce in severno Korejce v svoje lastno varstvo. Vendar se predvideva ta korak; sicer bi ne bil radio v Pekingu opozoril zaveznike, da naj v tem slučaju računajo z nadaljevanjem vojne in s prenehanjem vojaškega premirja na Koreji.

Mučna—[illegible]njeva pot

Povdarili smo že, da so Južno Korejci skrajno sovražno razpoloženi do indijskih čet, kakih 5,600 po številu. Zavezniki so vračali ujetnike, ki se ne marajo vrniti domov, iz južno korejskih taborišč tudi z ladjami, ki so se usidrale v zapadno korejskem pristanišču Inchon. Iz pristanišča naj bi bile te skupine ujetnikov prepeljane po kopnem v nevtralno zono ob 38. paraleli. Zavezniki so se bali za varnost teh ujetnikov, ki so jih sprejele v svoje varstvo indijske čete in so odredili, da naj se ujetniki prepeljejo v nevtralno zono z letali. Po kopnem bi namreč morali potovati po ozemlju, ki je upravljano po južno korejskih oblasteh. Gre za kakih 23,000 Kitajcev in Severnih Korejcev, za 359 zavezniških vojnih ujetnikov, med njimi 23 Amerikancev, ki ne marajo domov.

Listina o vojaškem premirju na Koreji določa datum 24. septembra, ko naj bi se začelo nagovarjati vojne ujetnike, naj gredo domov. Rok poteče 24. decembra 1953.

V resnici se s tem delom še ni začelo in padajo predlogi, da se termin 24. decembra podaljša. Zavezniška oblast je proti podaljšanju tega roka.

Zdi se, da so indijske čete po svojem vodstvu prekoračile svojo kompetenco. Njihova naloga je le ta, da čuvajo vojne ujetnike; v resnici pa se je njihovo poveljstvo menda spuščalo v pogajanja, ali se rok 24. decembra podaljša ali ne. To vprašanje pa imata odločiti le obe delegaciji, ne pa poveljstvo indijskih čet. Poveljnik indijskih čet je obljubil, da se v bodoče v to vprašanje ne bo spuščal. Njegovo postopanje je namreč dalo povod hudi protiakciji Južnih Korejcev. Za podaljšanje roka so namreč komunisti, ki hočejo zaslišati vsakega posameznika od vojnih ujetnikov in ga pregovoriti za vrnitev domov.

Obtožbe Moskve

Sovjetsko časopisje se je spravilo na ameriškega državnega tajnika John Foster Dullesa, kateremu očita, da je bil dvakrat na Koreji. Prvič leta 1950 neposredno pred izbruhom sovražnosti in drugič po podpisanem premirju. John Foster Dulles hoče spraviti Južno Korejo pod svoj klobuk, iz Južne Koreje pa napraviti ameriškega vazala, obenem pa odskočno desko v nadaljnje imperialistične namene Amerike po vzhodni Aziji.

Medsebojna varnostna pogodba, ki je bila podpisana med Združenimi državami in Južno Korejo, ima značaj napadalnosti. Pogodbo sicer mora odobriti še ameriški senat, kar bo tudi storil, ko se v januarju 1954 začne novo zasedanje kongresa; računati pa je že sedaj s stanjem kot je, to je, da se je Južna Koreja podredila ameriškim imperialističnim interesom.

Komentarji sovjetskega tiska so zanimivi radi tega, ker so zagledali beli dan ravno v času, ko se napetost na Koreji v vprašanju vojnih ujetnikov zopet poostruje.

*

Še vedno negotovost

PANMUNJOM, 6. oktobra — Poveljnik general Clark je opozoril tako imenovano nevtralno komisijo, ki naj skrbi za usodo ujetnikov, ki ne marajo domov, da zavezniki ne bodo trpeli kakega nasilja nad ujetniki.

Poveljnik indijskih čet je obljubil, da čete ne bodo več uporabile orožja, da pa pričakuje, da bodo uživale zaščito Združenih narodov, če bi bile napadene od strani južnih Korejcev.

Po vsej Južni Koreji se vršijo velike manifestacije, da morajo indijske čete oditi iz Koreje.

Poveljnik general Mark Clark je danes zapustil mesto vrhovnega ameriškega in zavezniškega poveljnika ter se vrača v Ameriko. Clark gre v pokoj.

Mislimo na obrambo!

WASHINGTON, 5. oktobra —Direktor za narodno mobilizacijo Arthur Flemming opozarja federalno vlado, naj ne drži rok križem, ko je očitna nevarnost, da bi bila Amerika napadena po sovjetskih atomskih bombah.

Flemmingu se pridružujejo politiki iz obeh taborov s pozivom, naj se opusti misel, da se mora federalni proračun spraviti v ravnotežje, četudi na račun in nevarnost narodne obrambe. Federalna vlada je namreč črtala kredite skoraj pet milijard dolarjev, ki so bili namenjeni v obrambne namene, predvsem izgradnji močnega letalstva.

POTNIKI IN PRISTANIŠKA STAVKA

NEW YORK, 5. oktobra—Angleške potniške ladje, ki so bile namenjene v New York, so radi stavke pristaniških delavcev spremenile svojo smer in pristale v kanadski luki Halifax v Nova Scotia, odkoder potniki nadaljujejo svojo vožnjo v Ameriko z vlakom. Za prihodnje dni so napovedane razne britanske potniške ladje, ki bodo istotako pristale v Halifaxu mesto v New Yorku. Med temi je tudi veleparnik "Queen Mary," Če ne bo končana stavka, se bo ta praksa nadaljevala in se bodo vkrcavali potniki za Evropo enako v pristanišču Halifax mesto v New Yorku; tak je dogovor med velikimi prekooceanskimi družbami Evrope.

Sicer pa se pričakuje danes ali jutri odločitev Bele hiše in sodišča, da zapove stavkujočim pristaniškim delavcem, da se za 80 dni povrnejo na delo.

PAMET NAJ PRODAJAMO

BERLIN, 5. oktobra—Fred Willkie, brat pokojnega Wendella Willkiea, ki je bil leta 1940 ameriški republikanski predsedniški kandidat, se nahaja v Nemčiji. Willkie je nastopil za to, da naj se daje še naprej ameriška pomoč Evropi, toda ne v obliki dolarja, marveč v obliki strokovnih nasvetov. (Trezni ameriški znanstveniki prinavajo, da je evropska industrijska in agrarna tehnika na višku in da tudi Evropejci znajo "know—how.")

NOVI SVETOVNI REKORDI

Ameriški letalski poročnik James Verdin je dosegel svetovni rekord s svojim letalom "F-4-D." Letel je s hitrostjo 753.4 milje na uro.

Pri avtomobilskih tekmah v Belgiji se je dosegel novi rekord v avtomobilski vožnji. Zmagovalec na tekmah je vozil z brzino 155 milj na uro.

Oba rekorda sta bila uradno priznana.

V Los Angelesu v Californiji so imeli rekord jesenske temperature. Ob koncu prejšnjega tedna je kazal barometer 100, celo 101 stopinj vročine.

NELJUB SPOMIN NA VOJNO

PINNER, Anglija, 5. oktobra — Župan mesta Sedgwick, Fookes je grabil jesensko listje pred svojo hišo. Ko je bil kup listja gotov in okoli hiše pogrebljeno, je listje zažgal. Kaj se je pri tem zgodilo, tega se je župan Fookes zavedel šele v bolnici, kjer se zdravi vsled ran na glavi in na rokah. V ognju je eksplodirala ročna granata, ostanek zadnje svetovne vojne, in župana ranila.

TUREK V AMERIKO

WASHINGTON, 5. oktobra— Bela hiša je javila, da bo v januarju 1954 prišel v Združene države predsednik Turčije Celal Bayar. Bayar bo gost predsednika Eisenhowerja. V Združene države bo prišel dne 27. januarja. Gre za prvi slučaj iz zgodovine, ko poglavar Turčije obišče Združene države kot uradna oseba.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) $10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) $12.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

"TRADE NOT AID," ALI "DAJ—DAM"

(2)

Krištof Kolumb je leta 1942 odkril Ameriko. Ko se je povrnil nazaj, so mu mnogi zavidali njegovo slavo. Zavidanje je pač človeška lastnost. Nekateri so mu hoteli dokazati, da pot na zapadno poloblo ni bila njegov pravi cilj. Njegov cilj je bil namreč ta, da gre tja v Azijo. Kolumb se je znašel. Na mizo je postavil jajce in zahteval od svojih nasprotnikov, da ga postavijo pokonci. Nemogoče, so dejali nekateri. Kolumb je prebil jajce na enem koncu, da je lahko stalo pokonci. Debata je bila rešena.

Gre za to, kaj je v javnem življenju trenotno potrebno. Kako se izogniti neprilikam, kako najti pota, da nekdo pride do ciljev. Med nami je znano ime Herberta Hooverja. Pridigoval je, da bo vsakega Amerikanca čakalo v njegovi garaži dvoje avtomobilov. Zemeljska sreča že kuka izza vogla. Ko pa je bilo treba nekaj napraviti, ko je nastopila depresija, je Hoover popolnoma odnehal. Ni znal postaviti pokonci jajce Krištofa Kolumba!

Politika je eno, vojaška strategija je drugo. Eisenhower je bil vrhovni zavezniški poveljnik v zapadni Evropi, na afriškem vojišču, v Sredozemlju in je kot tak v zadnji svetovni vojni strogo s stališča vojaške strategije dal nalog, da se nekatere zavezniške čete, tudi ameriške, umaknejo z ozemlja, katerega so že zasedle v Nemčiji. Eisenhower takrat kot vojak je gledal kot vojak. Tudi kasneje je priznal, da je pač vojak in da nima političnega instinkta. Kaj je bila posledica Eisenhowerjeve odločitve, da zavezniške čete zapustijo okupirano ozemlje Nemčije, s tem pa da pripomorejo Sovjetom, da zavzamejo Berlin, ta Berlin pa je bil kasneje kot otok v sredi sovjetskega in zapadno zavezniškega okupacijskega ozemlja? Samo nekaj potankosti:

Leta 1948 se je začela blokada zapadnega dela Berlina. Berlin je še danes ločen v vzhodni in zapadni del. Koliko stroškov, da se je prehranjevalo prebivalstvo zapadnega dela Berlina, ki je pod ameriško, angleško in francosko upravo! Koliko diplomatskih in političnih motenj v nadaljnjih letih!

Eisenhower je pravil, da ga politika ne interesira. Kasneje je to svojo trditev malo omilil in trdil, da se bo znajdel v politiki. Danes gre znova prav v Združenih državah za Kolumbovo jajce, ki ga je na enem koncu razbil v času depresije demokrat Roosevelt, ga pa republikanec milijonar Hoover ni znal postaviti pokonci. Počasi se plazi v ameriško gospodarsko življenje nezaposlenost. Republikancem gre za volilno leto 1954 in hočejo skrčiti na slepo federalni proračun. Poljak, ki je ušel iz poljske delegacije, računa, da po svojem računu imajo Sovjeti komunisti letnico 1970 v očeh, ko naj pride po naukih marksizma do splošne svetovne revolucije. Amerika hoče to revolucijo preprečiti. Eisenhower je mnenja, da z vlado milijonarjev samo da gre za dobre bilance naloženega kapitala!

Nasprotstva med Anglijo in Azijo na prostorih Azije so več kot očividna. Anglija vztraja na tem, da se preživi; na svoji tradiciji, na svojih bivših trgovskih zvezah, ki so tudi v Aziji.

Amerika se je sprijaznila samo z vlogo dolarja, ker gre pač v prestolici v Washingtonu za vlado milijonarjev Pa če vzamemo, da je sovjetski blok kolikor toliko enoten; če vzamemo v poštev, da je tudi sto in sto milijonska Indija za to, da naj Azija pripada Azijcem; pa če vzamemo, da bi bil mogoči svetovni pokolj neomejen spričo vloge letalstva in atomske bombe, si lahko zastavimo odkrito vprašanje, neglede na notranjo kapitalistično politiko v sedanji Ameriki:

Ali res mislijo republikanci, da se bo zapadna polobla rešila samo z ameriško in kanadsko pomočjo? Da je ameriški kapitalizem—izolacionizem še vedno na mestu in da se bodo 63 milijonske delavske mase dale zadušiti, kar tako brez velikih notranjih pretresljajev? Naj pazijo konzuli, da ne bo rimski imperij oškodovan! Tako so svoječasno skoraj dva tisoč let nazaj vzklikale rimske množice svojim najvišjim predstavnikom doma in v tujini. Velja tudi za danes za Ameriko!

L.Č.

Urednikova pošta

NAJVEČJA JESENSKA KULTURNA PRIREDITEV SNPJ

CLEVELAND, Ohio—Ko človek pregleduje seznam naših prireditev za to jesen, žalostno opazi, da ni tako bogat kot druga leta. Vrzeli so zelo vidne, manjka marsikatera priredba naših kulturnih ustanov in organizacij. Razveseljivo pa je, da Glasbena matica lepo naprej prireja kako opero—to pot kar dve—da bo Zarja imela svojo besedo v koncertu, mladina zbora Mladinskega pevskega zbora SDD svojo 20-letnico. Pozdravljeni vsi in enako Slovan, ki bo tudi nekaj novega predvajal.

Igre ne opazim nikjer, torej bo menda društva V boj, št. 53 SNPJ edino, ki bo imelo nekaj "dramatičnega" na odru. Res je temu tako. Sklenjeno je za dvojno priredbo v nedeljo, 8. novembra ob 4. uri popoldne v Slovenskem delavskem domu. Prva je komedija in drugo pa prvi koncertni nastop mlade, obetajoče Florence Siskovich — pela nam je že 4. julija na SNPJ prireditvi, kajpada na njenih izletniških prostorih. O tem bo več pisano v poznejših dopisih in oglasih.

Za danes naj velja glavno, da se je društvenemu apelu odzval kot igrovodja g. John Steblaj, ki bo nosil naslovno vlogo v komediji "Mutast muzikant." Te nismo videli mnogo, mnogo let na naših deskah. Posrečilo se mu je tudi dobiti izredne soigralce, kar garantira absoluten uspeh. Špalir mu bodo delali g. Frank Kokel, o kateremu se lahko reče, da je ena izmed naših dramskih zvezd. Gdč. Florence Unetich ne potrebuje nobenega posebnega predstavljanja. Igrala je v nešteto vlogah in sam sem porok za njeno dobro igranje, kajti razvila se je med nami še takrat, ko sem poučeval naše otroke slovenskega jezika 1932-1937. Frank Žigmana vsi poznamo po Collinwoodu in drugod, njegova zvezda se še zmirom sveti na našem odru. Nova igralka za nas je Frances Godnjavec, mladenka, ki čedalje večkrat nastopa med nami v igrah in petju.

Solidnost igre je garantirana po teh petih izvrstno izbranih igralcih. Smeha in zabave nam je garantirana stvar. John Steblaj, ki je menda nastopil v tolikih komedijah, da jih je že lepo število pozabil, bo imel režijo v rokah. Kadar on režira, se mora res igrati ali pa gredo igralci domov. Sam da vse svoje sposobnosti kot režiser in igralec v igro, katero on vodi za predvajanje na naših deskah. Iztisne iz igre in igralcev vse, kar se da, sebe pa tudi ne špara. Več ne moremo in ne dobimo od nikogar, dasiravno je med nami marsikateri d o b e r, sposoben igrovodja in igralec. John ostane svoja posebnost zase — vse njegove priredbe nosijo en pečat: Pečat John Steblaja!

Zase priporočam vsem, da v teh razburkanih časih posetite vse gori navedene igre in opere in koncerte. Umevno, da jaz "bobnim" največ za koncert in dramo društva V boj v nedeljo, 8. novembra ob 4. uri popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Takrat se boste naužili in divili naši lepi slovenski pesmi ter arijam iz Gorenjskega slavčka, našim izrednim slovenskim pesmim. Danes, ko se ves svet prepira in "bojuje" za podlago nove svetovne vojne — Slovenci igramo drame in pojemo svoje pesmi!

Naj ne bo na ta dan enega izmed nas, ki bi ne imel rezervirano vstopnico. Počastili bomo naše igralce, uvedli našo obetajočo pevko na koncertnem odru, kar bo nji v čast in nam vsem v nepozabljen ponos. Kdor bo zamudil, bo njegova zguba, ne naša. Dekle se dobro pripravlja za ta dan na konservatoriju in pride med nas samo za ta dan pod posebnim šolskim dovoljenjem. Igralci in ona vam garantirajo menda najbolj bogat kulturni program jesenske sezone.

Iz programa, ki pride kasneje v javnost, bo to postalo očitno dejstvo. Za eno vedite, slišali boste gotove arije iz oper, katere navadno dilentanti izpuste, kadar prirede kako opero. To velja na splošno med vsemi narodi v Clevelandu. Pri tem pa se ne jemlje nobenemu nobena čast, marveč jim da vse pripoznanje, da z razpolagajočimi močmi prednesejo na deske vse, kar se da dobiti iz njih talentov in sposobnosti. Več ne more nikdo storiti!

Vsi—od prvega do zadnjega —ste vabljeni na to veliko priredbo društva V boj, da se pa ne pozabi, kar lepo stopite v Durnovo trgovino in si lepo kupite vstopnice takoj. Imeli jih bodo tudi drugi na razpolago, ampak glavni stan naj bo kar lepo pri Jožetu Durnu.

Do pomembnega koncerta in velike komedije pod režijo John Steblaja, kličem vsem skupaj na svidenje in obilo zabave!

Joseph A. Siskovich.

Banka napreduje finančno

CLEVELAND, Ohio—Na drugem mestu je priobčen trimesečni račun slovenske The North American banke. Račun se nanaša na stanje s prvim oktobram 1953. Banka je od 1. januarja do danes, v devetih mesecih napredovala za $1,879,460,05. Danes je skupna vsota $15,865,796.95. Direktorij se za ta napredek, ki ga omogočajo naši zavedni rojaki, kar najlepše zahvaljuje.

Kdor sodeluje z domačo banko, ta pomaga narodu v gmotnem oziru in tudi dela čast imenu našega naroda. Banka posojuje našim ljudim, ki se za posojila vedno oglašajo, obenem pa je tega deležno nad tisoč delničarjev banke. Kdo ne bi odobraval takemu narodu kreditnega sodelovanja?!

Pameten je, kdor hrani. Poslužujte se domačega finančnega podjetja!

Anton Grdina, predsednik.

Še o proslavi v Johnstownu

CLEVELAND, Ohio—Na letošnji proslavi sem želel srečati našo dobro dopisovalko Emmo Žekar, kar se mi je posrečilo. Prišla je tudi ona in sva se pogovorila o tem in onem. Toda bilo nas je preveč, da se bi z vsemi mnogimi znanci in prijatelji mogel do dobra pogovoriti. Emma Žekar je vesela in korajžna žena. Ravno danes sem prečital njen opis te proslave in upam, da bomo še imeli priliko čitati njene jedrnate dopise. Vsi pa smo se razšli z upanjem, da se še vidimo. Well, jaz upam, da se vsi spet vidimo prihodnje leto, na konvenciji in na narodni proslavi v Milwaukeeju.

Da ne pozabim, videla sva se z mojim velikim prijteljem Tonetom Modicem iz Homer Citya, s katerim se poznava že več let On je naročil Prosveto svojemu bratu v starem kraju. Pri kupčiji sva še par spila na najino zdravje. Hvala, Tone, in na zopetno svidenje. Tu sem se spo-

(Dalje na 3. strani)

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERŽE

CLEVELAND

Bil sem prvič v Clevelandu leta 1907, ko sem se vračal iz Lasallske konvencije SNPJ. Zanimal sem se že prej zanj, ker se je vedno kaj slišalo o tem, kako žive in kako se bore naši v mladi slovenski naselbini. Na konvenciji sem imel priliko izpoznati nekaj naših iz Clevelanda. Bili so tam pokojni Frank Korče, Josip Kalan in Jože Zalokar, priljubili so se mi. In ko so me povabili, da se ustavim nazaj grede pri njih, sem jim kar obljubil in tudi prišel. Tam sem ostal par dni in izpoznal mnogo naših. Našel sem v splošnem dosti več družabnosti, kakor kje drugje in tudi več zmožnosti.

Naselbina Cleveland je bila nekaj posebnega, nenavadnega, česar se ni dobilo v nobeni drugi. Njegova lega ob jezeru Erie je tako lepa in prikupljiva, da sem se takoj vdomačil. Mislil sem si, kako bi bilo lepo, če bi prišel sam tje. Naselbina se vleče ob znanem St. Clairu samo par minut od jezerskega brega. Na misel mi je hodilo kopanje v jezerski vodi, pred vsem pa lov na ribe.

A ne samo to. Poglavitna privlačnost je bila od strani ljudi. Kamor sem prišel in koder sem se oglasil, povsod sem bil lepo vzprejet in vsak mi je nudil vsega, kar je bilo pri hiši. Potem pa življenje, zdravo gibanje za vse, kar je bilo lepega in našega. Res, bili so šele začetki, a dosti lepi in vabljivi. Obetali so mnogo. Koder je človeški material, kakor je bil v Clevelandu, tam se res tako živi, da si človek niti nazaj več ne želi.

Eni so mi svetovali, da bi se preselil v Clevelandu, koder bi bilo dovolj hvaležnega dela zame. A bil sem na konvenciji izvoljen za glavnega tajnika pri SNPJ in sem vedel, kakor sem obljubil konvenciji, da se bom preselil v Chicago, koder je bil glavni stan Jednote. Vzprejel sem tajništvo s pogojem, da se imam pravico odpovedati pred novim letom. To pa zato, ker sem imel druge račune zase in za svojo bodočnost. Moji načrti so me vezali na New York, moja obljuba in izvolitev na Chicago, moja notranjost pa je silila v Cleveland, ki se mi je bil najbolj priljubil.

Naša naselbina v tem mestu je bila velika in živa že v tistih časih. Če bi bil pustil New York in Chicago, ter se odločil za Cleveland, bi bilo najbolj prav zame in za naselbino.

No, pa prišlo je, da sem skoro moral v Chicago. Bilo je namreč tako, da chicaška slovenska naselbina ni bila razdeljena samo na dve običajni skupini—to je svobodomiselno in versko—pač pa na več. Svobodomiselni ali narodni element je imel kar med sabo velike boje med socialisti, ki so v tistih časih živahno ystajali in pa med naprednjaki, ali narodnjaki, oziroma svobodaši, kakor so se tedaj imenovali. Jaz sem na konvenciji podpiral izvajanja socialistov, ki so bili dokaj živahni in zmožni. Mislil sem večkrat, da bi baš take ljudi rabila Jednota, če bi ne bila v rokah naprednjakov ali svobodašev, ki so pazno gledali na to, da se ni v glavne odbore priplazil noben socialist.

Seveda je na konvenciji leta 1907 prvič zmagala socialistična skupina in spravila nekaj svojih v glavne odbore. Ti so pritiskali name, da bi prišel čim prej v Chicago in prevzel glavno tajništvo, ker je bilo nekako to delo zelo zaostalo. Niso bili pa samo ti, ki se pripomogli, da sem se odločil za Chicago. Ona premagana, ne pa poražena skupina je bila dokaj močna. In bilo je par ljudi med njimi, ki so se me spominjali slednji teden s kakim pismom, katerega vsebina je bila navadno tako: na konvenciji si znal govorit, zdaj, ko je čas, da prevzameš delo, si se pa vstrašil.

Pa se nisem. Moja narava je taka, da če le morem, izhajam izlepa. Moje življenjsko vodilo je bilo to, da je boljše malo popustiti, kakor pa izsiljevati skrajnosti. Narodni pregovor, da lepa beseda najde lepo mesto, mi je večkrat izpričal, da je res tako. Če sem pa čutil, da mi kdo nagajal iz tihega sovraštva, je pa vzrojilo v meni in šel sem vselej naravnost odločen v boj. Tak sem bil torej tedaj in tak sem še danes. Če bi se koga bal zastran mojih besed ali spisov, bi se enostavno ogibal resnice ter ostajal v ozadju, pa bi ne bilo vsega tega, kar imam danes nad glavo. Saj veste, za kaj se gre. Ko bi bil rekel, da takih ni, kakor smo pri narodni jednoti, pa bi bil še kje pohvaljen.

Tako je torej prišlo, da me ni dobil Cleveland, ampak Chicago, koder se nisem nikdar dobro počutil. Bili so tedaj veliki boji med skupinami—namreč socialisti in svobodaši, prišlo je celo tako daleč, da so začeli z ameriškimi sodnijami. Zato ni bilo mogoče delati za kako skupnost. Bil sem takorekoč sam zase, ne da bi spadal k tej ali oni skupini. In to mi je škodilo. Zakaj leta 1907 sem bil baje tako dober in zmožen, da bi bilo vse delo na tretji konvenciji zastonj, če bi ne vzprejel tajništva.

Dve leti kasneje je bila konvencija v Clevelandu. Najeli so posebne strokovnjake od banke, da so pregledali knjige in pronašli vse v redu. Za zahvalo so me pa vrgli pri volitvah za tajnika. In tedaj sem sklenil, da se bom v bodoče ogibal takih skupin in odvisnosti od svojega naroda, pa naj velja kar hoče. Bil sem sicer izvoljen za urednika novega tednika SNPJ, vendar pa nisem vlekel do konvencije, pač pa sem se prej zahvalil in pustil uredništvo. Marsikdo mi je zameril, da sem kaj takega storil. In očitali so mi, da sem takorekoč jednoto prodal socialistom.

Dostavim še to, da nisem bil samo jaz, ki sem žel tako zahvalo za dobro delo. Pri Ameriški bratski zvezi je bil za predsednika Janko N. Rogelj, ki je gotovo dobro delal za organizacijo. Prispeval je dokaj dobre stvari za zvezino glasilo in tvoril z urednikom Antonom J. Terbovcem dvojico, ki bi delala čast vsaki organizaciji.

Pa so na zadnji konvenciji začeli natihoma rogoviliti proti Janku N. Roglju in ga tudi vrgli. Kakšen gnoj so vozili za sabo, tega ne vem. Pri mojem padcu za glavnega tajnika so hodili s tako frazo: nalašč ne volite zanj, da se ne bo preveč postavljal, kakšno večino ima. In ker smo mi, napredni in nevtralni najboljši, ne vem, kam bi postavil Josipa Zalarja, glavnega tajnika velike organizacije menda od leta 1908, ne da bi bil imel kdaj konkurenta na konvenciji. To je hvaležnost naroda, ampak v tem slučaju katoliškega.

Ko sem se poslovil od naših organizacij leta 1911 in pustil uredništvo Glasila, sem začel polagoma misliti, kaj bom začel. Posledica je bila "Naš gospodar" in pa "Čas"—s katerim sem se pripeljal na Public Square naše največje naselbine —Clevelanda.

V Clevelandu sem se v splošnem jako dobro počutil, nisem pa izpeljal tistega načrta, o katerem sem vedno mislil, da ga rabi Cleveland. Je pač bilo tako, da se človek rad drži korita, dokler je kaj notri. Bil sem že deset let v Clevelandu, ko sem zaznal, kako so prišli za mano in pripravljali domače ravsarje za nastop proti meni.

V nekem kevdru ali bezmentu je bilo. Vse med sodi in sodčki, ki so bili polni znane clevelandske kapljice. Tje so bili povabljeni izvoljeni domačini in tam jim je držal predavanje nek rojaček iz Chicaga. Poslali so ga nalašč za mano, da pripravi naselbino za moj pojav. Pod nobenim pogojem se me ne sme pustiti v javnost in povsod naj nastopajo izbrani proti meni. Bil sem baje ljudem tako nevaren, da se mi mora preprečiti vse, kar bom podvzel jaz. Zraven tega je prišel od časa do časa eden izmed clevelandskih domačinov do mene in mi našteval vsa mogoča društva ali skupine, katerih ni treba vznemirjati z mojo osebo.

No, in tako se je zgodilo, da sem bil jako malo v javnosti za časa mojega bivanja v Clevelandu. Mislil sem si, da bodo že prišli pome, če me bodo rabili. No, pa me niso.

Toda Cleveland mi je kljub temu ugajal. Pred vsem so ljudje, katere moraš vzljubiti. Imajo dosti družabnosti in posebne šegavosti. Če se dva Clevelandčana sporečeta, ne pride do sovraštva. Kaj še. Enega pijeta, pa je stvar poravnana.

Kot povsod, sta bila tudi v Clevelandu dva tabora. Enega bi imenoval naprednega, drugi je katoliški. Ampak ni nobenega sovraštva med njima, kakor je bilo recimo v Chicagu. Jaz sem občeval z najrazličnejšimi ljudmi in priznati moram, da ni nikdar bilo žale besede napram meni. Zato sem bil tudi sam—človek napram njim. Izpoznal pa sem iz vse moje preteklosti eno in to je: resnica je kakor je narod. Majhen narod jo ima malo, srednje velik jo ima več, velik narod pa največ. Med majhnim narodom nekako ni prostora za njo medtem, ko se med velikim takorekoč izgubi.

V Clevelandu je med vsem narodom nekaka skupnost in zato so tudi dosegli toliko, da so naši danes v Clevelandu priznani kot najbolj zaveden in napreden narod. Ta narodova skupnost je odprla pot governerju Lauschetu, kateri dela nam vsem čast. Če pridem že do človeka, ki ve malo ali nič o našem malem narodu, pa mu pokličem v spomin governerja Lauscheta, pa je takoj vse jasno. Njega pozna menda vsak človek v Ameriki vsaj po imenu.

Ni to vse, kar mislim pisati o Cleveland, ampak komaj mal začetek. Zakaj tak narod, kakor je v Clevelandu, zasluži, da ga malo bolj poznamo. Ni dovolj, da govorimo o Clevelandu samo kakor o naši metropoli. To je daleč premalo. Narod, kateri je začel sam od sebe s tako politiko, da je odprl pot stoterim javnim elementom, narod, ki si je znal pridobiti spoštovanje in občudovanje vseh, ki pridejo do njega, narod, ki od leta do leta žrtvuje ogromne vsote prostovoljno danega denarja, narod, ki vzdržuje devet narodnih domov in ki še edini prinese kaj vrednega v javnost, narod—pa kaj bi našteval. Je toliko vrlin, katerih ne najdem v nobeni drugi naselbini.

Zato je samo prav, da govorimo o njem, ker zasluži, ne samo, da ga poznamo, ampak tudi, da ga posnemamo. Tak je Cleveland—naš slovenski Cleveland.

S proslave narodnega dneva SNPJ

(Nadaljevanje s 2. strani)

znal z Jožetom Rusom iz iste naselbine. O njem bi lahko rekel, da spada med mlajšo generacijo, ker je mlajši človek. V Ameriko je prišel, ko mu je bilo komaj 16 let.

Tu sem zopet srečal svojega staregą znanca Toneta Žuga iz Warrena, O., njegovo soprogo in več drugih iz Girarda in okolice, ki so prišli z velikim busom. Vsi pa so bili opravljeni na svoj poseben način, da so zbujali več pozornosti. To je bila zelo vesela družba.

Spoznal sem tudi Johna Dormisha iz Rockwooda, Pa. On je brat Ivanke Kramar iz Clevelanda, ki ima gostilno na 55 in Francis Ave. Pogovoril sem se tudi z starim prijateljem in tajnikom društva št. 118, z Jožetom Hrvatinom iz Pittsburgha in njegovo soprogo. Njega tare težka bolezen že več let. Želim mu dobrega zdravja in zopetno svidenje. Med drugimi smo srečali Anno Klunovo in njeno hčerko Josephino, ki je pela na programu, kjer je žela buren aplavz. Pavel Klun pa je šel v staro domovino. Srečal in pozdravil sem še veliko drugih starih prijateljev in spoznal več novih. Toda zaradi časa in prostora ne bom vseh omenjal.

Program je bil obširen in zanimiv, največ v angleškem jeziku. Ampak v tako veliki družčini se ljudje preveč naglas pozdravljajo in pogovarjajo, da marsikdo pozabi na program ali pa ga več zamudi.

Vem, da ste radovedni, kako se je končala balincarska tekma? V soboto je bilo vse mokro in blatno, toda v nedeljo se je malo osušilo in tekma se je nadaljevala. Bila pa je huda bitka, jaz sem se že bal za naše domače punce, ki so končno zmagale, to so bile Katie Bradač, Pauline Artel, Josie Zakrajšek in Helen Mikush. Za to so prejele lepe nagrade. Trda jim je predla, toda ne tako kakor lansko leto v Milwaukeeju, ko so se bile spoprijele z Waukegančankami in Milwaučankami. Sedaj sem pa siguren, da jim bodo prihodnje leto drugo pesem zapele, ko se bodo spet spoprijele v tekmi. Seveda se bodo naše punce še izvežbale, da bodo prinesle zmago domov. S tem pa nikogar ne strašim, saj vedno poudarjam, da korajža nekaj velja. Saj je še hrom in šepast rekel, če bo poražen, bo bežal, da se bo kar kadilo za njim, slepec pa je rekel, bomo videli, kako boste bežali.

Koliko posetnikov pa je bilo prav za prav na proslavi? To je bil v resnici velik prostor in po moji sodbi je tako množico težko natančno ugotoviti. Nekdo je trdil, da je bilo samo v nedeljo kakih sedem tisoč oseb, dočim so drugi trdili, da jih je bilo veliko več, kajti eni so prihajali, drugi pa odhajali, v nedeljo pa je bilo veliko več takih, ki so prihajali nego odhajali in so ostali tam do pozne ure.

Godba je lepo igrala, da so plesalci z veliko korajžo sukali pete, drugi so pa pili in pogovarjali med seboj. Z eno besedo povedano, da smo rajali in si dali duška. Bili smo še posebno veseli, ko se je vreme zvedrilo, da je nazadnje bil lep sončni dan. Povsod si opazil dobro razpoloženje med ljudstvom. Nihče pa ni najmanj pogrešal tistih komarjev. Še zdaj premišljujem, kaj bi bilo z nami, če bi bila trajala tista neznosna vročina še nekaj dni. V tisti kotlini se bi bili prav dobro skuhali. Toda lahko rečele ušesa je držal nastavljena primo, da nas vremenski bogovi imajo radi.

Precej ljudi me je nadlegovalo zaradi strica Matica. Še danes niso uverjeni, če je stric bil ali ni bil na proslavi. Nekdo v naši skupini je nekje videl nekoga z nekakimi profesorskimi očalami in je trdil, da je to najbrž naš skrivnosten striček, ki se je plaho izogibal vsakemu pogovoru; le ušest je držal nastavljena pri vsakem pogovoru. Potem sem slišal še druge pripombe, o katerih tudi nisem siguren, da so resnične. Par možakov mi je pošepetalo, češ da naj ne tajim, rekli so: "Ti si in nihče drugi." Temu pa sem se naglas nasmejal. Stric je pač neke vrste profesor. Kaj bom jaz revček, ki sem hodil v take šole, iz katerih so krave ven gledale in mukale. Sedaj pa res ne vem več o tem. Najrajši bom počakal, da bo nekdo prišel v javnost z zapriseženo izjavo, ali pa se bo morda striček sam skesal v svoji koloni.

Vsekakor moram omeniti tudi o tem, kako smo se imeli pri družini Jennie Jordan, ki je tudi tajnica društva št. 421. Omenil sem že, da sva tam prenočila s Tonetom Skapinom. Ona je vdova in živi v majhnem mestecu Windberju. Njen mož je umrl pri koncu zadnje vojne. Oba sta bila rojena v isti vasi Jordane, ki je kakih 20 minut oddaljeno od lepega izletniškega mesta Opatije, kjer so se nekoč šopirili kralji, cesarji, princi in princezinje. Toda v zadnji vojni je vsem tem odklenkalo.

Oba sta se prej pisala Jordan. Imela sta dve hčerki, ki so že omožene in živijo obe s svojimi možički skupaj pri materi. Vsaka ima eno hčerko. Pri tej družini sva se takoj udomačila z odraslimi otroci. En zet je sin Francke Veharjeve, ki je že večkrat kaj pisala v Prosveto. Posebno je lepo opisala svoje potovanje in razmere v stari domovini. Škoda, da je ni bilo na proslavi.

Ob tej priliki smo se spoznali tudi z Tonetom Demojzesom, ki je tudi društveni uradnik, ki nas je parkrat peljal na proslavo. Vsem prav lepa hvala za uslugo. Posebno se pa zahvaljujem Jennie Jordan, njenima hčerkama in zetoma za postrežbo. Veste, če bom zdrav do naše prihodnje konvencije, če bom delegat ali ne, bom vseeno prišel v Johnstown, zato se spet priporočam tem družinam. Pa ne tako kot sedaj, češ da bodo vse to zapisali nekam na led, še dekletcu niso pustili, da bi vzela malenkost. Torej na svidenje na konvenciji.

V ponedeljek smo se udeležili seje, ki se vrši po vsaki taki proslavi. Najprej so proglasili zmagovalce v raznih tekmah in obenem razdelili nagrade. Potem se razmotriva in določi, kje bo prihodnji narodni dan SNPJ. Skoro že vsi veste, da smo določili veliko in agilno slovensko naselbino Milwaukee, Wis., kjer društva SNPJ lastujejo velik Arcadian park, pri katerem se udejstvuje veliko število pridnih žensk in moških. Torej na svidenje prihodnje leto.

Jožeta Widmarja bom že zdaj pozval v boj, da se enkrat dožene, kdo je boljši mojster pri balincanju. Pa tudi tisto žlahtno drevo naj dobro obdela ali okoplje, da bo v prihodnji kampanji malo bolj obrodilo, kajti v zadnji kampanji ni menda rodilo posebnega sadu.

Na seji so bili navzoči tudi nekateri glavni odborniki, ki so bili na proslavi, kakor tudi zmagovalci. Sejo je izvrstno vodil mladinski direktor Michael Vrhovnik. Po seji pa smo se še slikali, za kar je poskrbel distriktni podpredsednik Samanich iz Clevelanda. Kako bomo izgledali na tej sliki, ne vem, vem, da ni "šajbca" počila, ko je naperil svoj kontrofe proti meni. Potem smo se še malo zamudili v spodnjih prostorih tamošnjega doma, nakar smo se naložili na bus in podali proti domu.

Rojakom in rojakinjam odnosno članstvu SNPJ v Johnstownu in okolici kličemo: le tako naprej. Dobro ste nas postregli, da nismo kaj takega pričakovali. Hvaležni smo tudi vašim vremenskim bogovom, da so nam dali lepo sončno vreme.

Omeniti moram še to, da so tamošnje prostore precej povečali in popravili zgornje prostore. Upam, da jih boste še bolj izpopolnili, pa še tisti graben zasuli, kar imate namen že več let, pa vam mestne oblasti nekaj ovirajo ali kaj. To boste lahko naredili zdaj do konvencije, da bomo šli rajši kakega spiti na zdravje.

Naša vesela družba pa se je peljala čez hribe in doline. Med potjo smo se okrepčali tu in tam, da smo prišli domov prav zadovoljni in prepričani, da se spet snidemo na taki proslavi v lepem Arcadian parku v Milwaukeeju, Wis.

Anton Jankovich.

Ivanu Vrhovcu, zgodovinarju Novega mesta, so odkrili spominsko ploščo

V četrtek, 21. maja t. l. se je na nekdanjih Spodnjih Poljanah v Ljubljani zbrala skupina sorodnikov in častilcev slovenskega zgodovinarja Ivana Vrhovca, da ob stoletnici njegovega rojstva počasti njegov spomin. Zgodovinsko društvo za Slovenijo je tega dne na njegovi rojstni hiši odkrilo spominsko ploščo. Slovesnost je začel rektor univerze v Ljubljani dr. Frank Zwitter, ki je po uvodnih besedah naprosil akademika in profesorja univerze dr. Milka Kosa, da spregovori o delu in pomenu Ivana Vrhovca. V krepko risanih potezah je profesor Kos označil zunanjo podobo žal kratkotrajnega Vrhovčevega življenja in vrednotil njegovo znanstveno delo na proučevanju zgodovine predvsem rodnega mesta Ljubljane in Novega mesta.

Za njim je spregovoril zastopnik novomeškega ljudskega občinskega odbora, Dolenjskega muzeja in novomeškega Muzejskega društva prof. Janko Jarc, nakar je rektor dr. Zwitter odkril spominsko ploščo, ki jo je v imenu Ljubljane prevzel v varstvo tov. Zdešar.

Ljubljanski mestni arhiv in LOMO Novo mesto z novomeškim Muzejskim društvom so ob ploščo položili lovorjeva venca.

Da je Novo mesto ob tej priliki posebej počastilo Vrhovčev spomin, je samo ob sebi umljivo. Saj je Ivan Vrhovec prav tako kot z Ljubljano, svojim rojstnim mestom, z mnogimi intimnimi vezmi in z vso svojo neumorno delavnostjo zvezan tudi z Novim mestom. V njem je preživel nad deset let svojega kratkotrajnega življenja—umrl je komaj 49 let star,—zapustil pa v našem mestu globoke sledove. Kot profesor novomeške gimnazije se ni zapiral med njene stene, ampak od vsega početka našel pot v sredo našega javnega in društvenega življenja, ki ga v osemdesetih in devedesetih letih preteklega stoletja obeležuje živahno delovanje novomeške Narodne čitalnice. Pri vsem tem pa je zvesto sledil klicu svoje notrajnosti, ki ga je vodil k znanstvenemu raziskavanju takrat malo znane preteklosti Novega mesta.

Tako kot gledamo danes v Vrhovcu društvenega in s tem knulturno-prosvetnega prerodi telja tedanje novomeške družbe, ki se je shajala v takrat pravkar dozidanem Narodnem domu, prvem, ki je stal na slovenskih tleh, gledamo v Ivanu Vrhovcu tudi neutrudnega znanstvenega delavca, ki so mu novomeški in ljubljanski arhivi odkrivali poglede v že pozabljeno in nepoznano preteklost našega mesta. Vseh svojih dognanj seveda ni ohranjal zase. Z javnimi predavanji jih je posredoval takratnim novomeškim občanom, z objavami v revijah jih je posredoval vsemu slovenskemu čitajočemu občinstvu. Prijatelj Fran Levec mu je odprl vrata v Slovensko matico, ki je v naš kulturni svet poslala njegovo Zgodovino Novega mesta.

Zaradi tega je ime Ivana Vrhovca krepko zapisano v analih našega mesta. Zato se ob stoletnici njegovega rojstva Novo mesto spoštljivo klanja njegovemu spominu.

FINO BELO GROZDJE
se proda na tone.
Pišite ali kličite
Mrs. Josephine Gerlica, Perry, O.
tel. REdwood 1-6032

KAKO SE JE RAZDELILO KOREJO

Ako pregledamo na kratko način, na katerega se je razdelilo Korejo, najprej zemljepisno, nato politično, ob 38tem vsporedniku, nam postane jasno zakaj bo vstanovitev iste kot združene, proste in neodvisne države, stavilo politični konferenci vprašanja, katerim je premirje v Koreji le predigra.

Osemintrideseti vsporednik se je določilo kot mejo med ameriškimi in sovjetskimi silami, katere naj bi prevzele Korejo iz japonskih rok. Prvotni namen tega je bila udobnost za vojne sile, ker so Združene države in druge velike države, vključno Sovjetska zveza obljubile tekom raznih dogovorov, da postane Koreja prosta in nezavisna država. Združeni narodi so istotako podpirali zgradnjo proste in samo-vladne Koreje.

Ko je končala v avgustu 1945 vojna v Pacifiku, so pričele prevzemati ameriške čete poražene Japonce južno od 38tega vsporednika, sovjetske pa severno od istega. Nato so si prizadevale Združene države skoro dve leti brez vspeha, da bi pristali Sovjeti na razne pogoje glede združitve.

L. 1947 so predložile Združene države zadevo Združenim narodom. Ti so določili začasno komisijo, katera naj bi nadzorovala proste tajne volitve, nakar naj bi sestavila celotna Koreja začasno vlado. Ko je dospela komisija 1. 1948 v Korejo, se ji je zabranilo vstop v severni del iste. V Južni Koreji je nadzirala komisija volitve, pri katerih se je izvolilo člane za Narodni svet Koreje. Pri teh volitvah je bilo namenjeno določeno število stolic zastopnikom pokrajin v Severni Koreji.

Spomladi 1. 1948 je sprejel novi narodni svet Koreje ustavo na zborovanju v Seoul in proglasil Korejsko Republiko, nakar je bil izvoljen za predsednika Syngman Rhee. Voditelji v novi vladi so zahtevali pravomočje preko cele Koreje, česar pa Združeni narodi niso odobrili, ker je imela nova vlada pravno moč le v delu Koreje, v katerega je bil dovoljen vstop zastopnikom Združenih narodov.

Teden predno se je vstanovilo Korejsko Republiko pod pokroviteljstvom Združenih narodov, je osnovala Sovjetska zveza takoimenovano Demokratično ljudsko vlado Koreje, severno od 38tega vsporednika. Ta je istotako zahtevala, pravomočje preko celega otoka.

Invazija Korejske Republike 25tega junija 1950 je bil prvi poskus Severne Koreje, da se združi deželo s silo. Združeni narodi so sicer ta poskus preprečili, a Koreja je še vedno razcepljena—sedaj potom 2 in pol milje široki nevtralni coni. Večji del te nevtralne cone se nahaja nekaj milj severno od 38tega vsporednika.

Ko je pričel Vrhovni svet združenih narodov delovati, da se organizira politično konferenco za mirno rešitev "korejskega vprašanja," je postalo razvidno da je združenje Koreje ravno tako težavno kot združenje Nemčije in da so mnogi vzroki temu isti.

(Common Council for American Unity)

VAS MUČI REVMATIZEM?
Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.
Vprašajte nas.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

Dva pogrebna zavoda
Za
zanesljivo izkušeno simpatično pogrebniško postrežbo
po
CENAH, KI JIH
VI
DOLOČITE
pokličite
A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1053 East 62nd St.

HIŠE NAPRODAJ

NAPRODAJ JE HIŠA
6 sob, vse v prvovrstnem stanju. Garaža, lep vrt, itd. Blizu šole in transportacije. Lastnik se izseli v najkrajšem času iz države.
Pokličite KE 1-8233
Izredno zmerna cena.

NAPRODAJ

Proda se gostilno in restavracijo
na 3926 Payne Ave. Tudi dve trgovini. Se proda ali odda v najem. Za podrobnosti pokličite
EX 1-1876 ali YE 2-3881

V NAJEM

PRILETNEMU MOŠKEMU,
ki je zaposlen, se odda v najem lepo opremljeno sobo.
Vpraša se na
1164 East 61st Street
UT 1-2794

DELO DOBIJO ŽENSKE

ŽENSKA
dobi delo za snaženje hiše po 2 ali 3 dni v tednu.
Dobra plača.
Zglasite se na
1206 East 84th Street
GA 1-3474

HIŠE NAPRODAJ

CLEARAIRE RD.
Bungalow s 5½ sobami se proda. Beneški zastori, avtomatični pralnik, zimska okna in mreže, gorkota na plin. Garaža in dovoz. Cena samo $9,500.
Za podrobnosti se obrnite na
KOVAC REALTY
960 East 185th Street
KE 1-5030

DELO DOBIJO MOŠKI

ASSEMBLERS
za stroje
MACHINTSTS
IZURJENI
Visoka plača od ure—čas in pol za delo nad 40 ur.
Prosta zavarovalnina, hospitalizacija in plačane počitnice.
Sprejme se nove Amerikance.
NATIONAL TOOL CO.
11200 MADISON AVE.

FORD MOTOR CO.
Clevelandska tovarna sprejema prošnje za delo od
NOVIH AMERIKANCEV
ki so zmožni govoriti nekaj angleščine.
To podjetje nudi visoko plačo, izvrstne delovne razmere, in sekuriteto za bodočnost. Sedaj intervuiramo kvalificirane moške za vsakovrstna dela.
Prosimo, zglasite se osebno v našemu uposljevalnemu uradu na Engle Road, južno od Brookparka. Prebivalci izven mesta so prošeni, da pišejo na
FORD MOTOR CO.
17601 Brookpark Rd.
CLEVELAND, OHIO

TISKOVINE
IZDELANE V TISKARNI
Enakopravnosti
SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU
-Cene so zmerne—naročila hitro zgotovoljena-
Se priporočano društvom,
trgovcem, obrtnikom in posameznikom
ENAKOPRAVNOST
6231 ST. CLAIR AVE.

a WORLD of FOOD

WE WILL PAY $5.00 FOR EACH STRANGE FOOD FACT SUBMITTED AND USED.
ADDRESS, A WORLD OF FOOD, 104 East 40th Street, NEW YORK, N.Y.

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
19461 SO. LAKE SHORE BLVD.
Pokličite:
IVanhoe 1-9382

VOHUNI

IN SKRIVNOST ATOMSKE BOMBE

(PO ZAPISKIH POLKOVNIKA KANADSKE PROTIOBVEŠČEVALNE SLUŽBE RICHARDA HEARSHA)

(Nadaljevanje)

Veleposlanik Zarubin ni poznal teh papirjev. Prosil je atašeja, naj jih pusti pri njem, nakar mu jih je pozneje prevedel njegov angleški tolmač. Zabotina so zaradi tega še huje kritizirali, kajti tako se ni seznanil z vso stvarjo samo veleposlanik, temveč tudi angleški prevajalec. Bilo je skoraj očitno, da NKVD hujska in ustvarja neprijazno razpoloženje Moskve proti Zabotinu. Vse to pa je imelo daleč v preteklost segajoče ozadje. Ta stvar se je dogodila že leta 1933, ko se je Zabotin samo nekaj dni mudil v Ottawi. Vse dotlej in sicer od leta 1924, pa do ustanovitve veleposlaništva, je imela Sovjetska zveza v Kanadi samo konzulat. Načelnik glavnega konzulata. Kuriacev, je bil hkrati tudi vodja izpostave NKVD. Ko so pozneje v Kanadi ustanovili veleposlaništvo, je vse omrežje predal vojaškemu atašeju polkovniku Zabotinu, nadaljnje delo NKVD pa je usmerjal Pavlov, drugi sekretar veleposlaništva.

Zgodilo pa se je, da sta se prav v tem času pojavila v nekem privilegiranem kanadskem uradu dva neznanca in prosila pojasnil glede opisa radarja. Opis je seveda spadal med najbolj čuvane skrivnosti, zato je zanimanje obeh tujcev povzročilo sum. Njuna slaba in tuja izgovarjava angleščine pa seveda še bolj. V obeh neznancih so slutili nemška vohuna.

Medtem ko se je uradnik pogovarjal s tujcema, je skrivaj pritisnil na alarmni zvonec. V tem trenutku sta se med vrati pojavila dva detektiva ter brez slehernega izpraševanja odvedla oba radovedneža. Šele pozneje se je izkazalo, da sta člana sovjetskega konzulata. Zaradi tega so ju pozneje izpustili. Dogodek pa je povzročil veliko pozornost, kajti očitna nerodnost obeh sovjetskih agentov je izdajala, kako zelo se Sovjetska zveza zanima za najnovejše pridobitve vojne tehnike. To je bil signal, ki je od zahodnih velesil zahteval dvojno previdnost in poostren nadzor nad znanstveniki in osebjem, ki je na skrivaj izvrševalo Sovjetski razne poizkuse. S takšnimi ukrepi so v mnogočem otežkočali sovjetski obveščevalni službi.

NKVD je seveda pred Moskvo zamolčala svojo nerodnost, toda Zabotin se je zaradi dogodka pritožil pri svojih nadrejenih. Takrat so se začela stalna trenja med NKVD in Zabotinovo vohunsko mrežo.

Zabotin si ni štel v dolžnost, da bi nadzoroval obveščevalno službo NKVD, pač pa se je NKVD čutila dolžno nadzorovati vsakogar, zlasti pa Zabotina. Našli so tudi brzojavko "Direktorja," komandanta moskovske centrale, ki je ostro grajala Zabotina in NKVD.

"Obe službi morata delati v najtesnejšem sodelovanju. Druga drugi naj pomagata in naj si ne otežkočata dela," je bilo zapisano v brzojavki.

Zdaj pa je pobegnil še Guzenko, Zabotinov neposredni sodelavec in na Zabotina je padla vsa odgovornost. Zmanjševal je pomen tega pobega, kolikor je le mogel. Prikrival je tudi tatvino dokumentov.

NKVD ni resno vzela moskovskega opomina. Izkoristila je priložnost, da se maščuje Zabotinu za njegovo pritožbo glede nerodnosti obeh enakovedejevskih agentov. To je bila zares dobra birokratska poteza.

Verjetno je NKVD dognala, da je kanadska protiobveščevalna služba dobila od Guzenka mnogo več podatkov in dokumentov, kot je doslej vedela Moskva. Šele prijava NKVD je prikazala resnični položaj. Moskva je imela dovolj zvroka za zaskrbljenost, kajtit pred vrati sta bila moskovsko posvetovanje in zasedanje Sveta zunanjih ministrov. Čeprav je obveščevalna služba ZDA dobro delovala, ni mogla dognati, kakšno navodilo je Zabotin dobil iz Moskve. Iz Sovjetske zveze nista dobili o tem nobenega sporočila niti angleška in kanadska obveščevalna služba.

Nekega dne je Zabotin kratkomalo odpotoval. Za diplomatski potni list je v zunanjem ministrstvu zaprosil z utemeljitvijo, da potuje na posvetovanje v ZDA. Zares je odpotoval v New York. Od tam se ni več vrnil v Ottawo. Odšel je, ne da bi se po diplomatskem običaju prej javil v zunanjem ministrstvu. V New Yorku se je vkrcal na ladjo ter odpotoval v Moskvo.

O njegovi usodi je prišlo redkobesedno sporočilo, ki je povedalo, da ga je na moskovski železniški postaji zadela kap in da je umrl.

Ali ga je zares zadela kap? Na to vprašanje bi mogel odgovoriti le malokdo. Kanadsko zunanje ministrstvo so obvestili o Zabotinovi smrti samo zategadelj, ker so morali sporočiti, da se Zabotin ne vrne več na službeno mesto v Kanado.

NKVD ga ni sama likvidirala, kajti spadal je k strogo diplomatskemu osebju in ni mogel odgovarjati za Zarubina in njegovo delo. Kljub temu pa je ostal njegov položaj v Ottawi nemogoč. Odstranil ga je nekdo drugi.

Zdelo se je, da so se sovjetski diplomati umaknili s potapljajoče se ladje. Zbežali so s potapljajoče se ladje atomske špijonaže. Zaslutili so nevarnost, a kljub temu niso opozorili nanjo članov sovjetskega vohunskega omrežja, agentov in organizatorjev. Nihče od njih ni skušal pobegniti niti decembra niti januarja. Najvažnejši med njimi so se v zabaviščU vsak večer vrteli okrog lepe Joane in Gwene, ki sta dobro igrali svoji vlogi. Dolgo niso slutili, da je njihov glavni voditelj na prizadevanje NKVD umrl v trenutku, ko se je vrnil v Moskvo. Ob vrnitvi Moskve ni ugledal takšne, kakršno si je želel videti v svojih sanjah o karieri, temveč docela drugačno.

XIII. poglavje

Med volkovi

Oslepljen od močnih žarometov in s skoraj polomljenimi udi zaradi težke večerne borbe se je urednik Armstrong napotil v črno noč. Noge so se mu vdirale v mehki sneg, v lice ga je grizel mraz in oči so se mu zasolzile zaradi velikega napora. Le počasi se je navadil na temo in še tedaj je raje z nogami otipaval tla pred seboj. Na vid se ni zanašal, kajti pred tedni so tod vozili avtomobili, pa tudi sledove sani je otipal v cestnem snegu.

Le počasi se je vlekel v naznačeno smer, proti neznani vasi, o kateri pa še ni bilo nobenega sledu.

Lepa črnolasa dama, ki ga je rešila njegovih krvnikov, je trdila, da je do vasi komaj dva kilometra. Vsaj kakšno svetlobo bi že moral videti. Bleščeča svetloba nad mesti se je videla le še iz velike daljave. Tudi mestni šum je rahlo prodiral daleč v samoto. Armstrong je izračunal, da je že prehodil vsaj en kilometer, toda dotlej ni opazil pred seboj še nobene luči. Nobenega znamenja ni bilo, da se bliža vasi. Ob strani ceste se je vlekla dolga in strma skalna stena, krog in krog pa je vladala grobna tišina.

Nenadoma je iz daljave zaslišal zategle glasove, podobne pasjemu lajanju. Tuljenje! Tuljenje volkov — je nenadoma obstal. Kar vztrepetal je. Volkovi — on pa brez orožja! V bližini ni bilo nikjer nobenega drevesa, na katerega bi lahko splezal. Nikjer ni bilo izgledov za rešitev. Pričel je bežati, kolikor so mu dopuščale razbolele noge in visok sneg. Z grozo je poslušal, kako se približuje strahotno in krvoločno tuljenje, kako vse bolj narašča. Obstal je, prisluhnil ter se s še večjo grozo in trepetajoč pognal dalje. Bil je docela obupan. V temni noči in neznanem kraju ni več videl nobenega izhoda in nobene rešitve pred volkovi.

Nenadoma se je spotaknil in padel v obcestni jarek. Do smrti izmučen bi najraje kar obležal tam, toda življenjski nagon ga je gnal dalje.

Z največjim naporom je vstal in hotel spet zlesti iz jarka na cesto, toda noge so se mu vdirale v mokra tla. Plazeč se po vseh štirih je spet zlezel na cesto. Šele tedaj je opazil, da se cesta vzpenja pred njim nekam med skalne stene. Sopihajoč in bolj po štirih kot po dveh je le mukoma lezel dalje. Tuljenje volkov je naraščalo in tolpa se je približevala z veliko naglico. Sestradani volkovi so s svojim izvrstnim vohom že od daleč zavohali sveže človeško meso.

Na koncu med skalne stene vzpenjajoče se ceste je daleč pred seboj zagledal črno piko. Morda je pika pomenila skale, morda pa tudi hiše. Razveselil se je že, da se mu bliža rešitev, ko je nočno tišino spet presekalo mozeg pretresujoče tuljenje volkov. Armstrong je na robu strme skalne stene opazil prvo volčje žrelo. Ne samo tega! Še več tulečih glav se je pojavilo na ostrem robu. Plen so zavohali že v bližini in so se nekateri zato poskušali spustiti po skalnih robovih na cesto v dolini.

Armstrong je obstal kakor okamenel. Naredil je še nekaj korakov, a je izgubil sleherno misel na rešitev. Tudi prej tako močna volja do življenja je zdaj že skoraj docela zamrla v njem. Trepetajoč po vsem telesu je začutil smrad krvoločnih živali. Obhajala ga je slabost. Še enkrat je napel vse sile, da bi zbežal, da bi se rešil smrti, a ni mogel več. Obstal je kakor začaran ter trepetajoč od groze z razprtimi očmi strmel v besne in lačne živali, ki so se bližale vedno bolj.

"Nikoli več ne bom videl mesta, uredništva in Joane," je pomislil. Misel je bliskovito prešinila možgane. V smrtnem strahu je premislil do kdaj ga strma skala lahko brani pred podivjanimi volkovi. Otrpel od strahu je opazoval strmo skalo pred seboj in na njej tuleče živali, ki jih je bilo vedno več. Ko so vedno številnejši volkovi hoteli priti po ostrih robovih v dolino, se je Armstrong nehote umikal, boječ se, da mu kateri ne skoči na glavo. Moči so ga zapuščale vedno bolj. Videl je še, kako je velika črna žival zdrknila čez rob in s topim udarcem padla v globino. Nehote je odstopil še za korak in nenadoma padel v cestni jarek. Obležal je brez moči v snegu. Omedlel je. Nekaj metrov od njega se je pojavilo prvo krvavo žrelo . . .

*

Lovec in nastavar Colbert se je brez sna premetaval po ležišču. Vsa vas se je že pogreznila v globoko spanje. Odkar je Colbertu na porodniški postelji umrla žena, ni mogel več spati. Rodila mu je prvega otroka, na katerega sta zaman čakala osem mesecev. Zadnji čas sta že več mesecev ugibala, kakšen bo, kako se bo jokal in smejal. Toda nekaj ni bilo v redu. Najbližji zdravnik je bil oddaljen sto milj, sosede pa ženi niso mogle pomagati. Nemočne so stale ob postelji, lomile roke, molile, žena pa je umrla v strašnih mukah. Prav tako brez moči je stal ob ženini postelji Colbert, velikan, višji od dveh metrov, zapuščen kakor pretepen otrok. Žena je morala umreti v vaški zapuščenosti, ker ni imela zdravniške pomoči.

Kanada je velikansko ozemlje Malo ima železnic, malo državnih cest in malo telefonskih vodov. Do izbruha vojne je Colbert samo dvakrat ali trikrat prišel v sedemdeset kilometrov oddaljeno mesto ali vas. Odkar se je spominjal, je bil lovec na kožuharje. Že od takrat je njegovo življenje potekalo tako, da je kje v gozdu ali grmičju med skalami nastavljal pasti ali streljal živali in spravljal kožuhovino. Od jeseni do pomladi pasti, od pomladi do jeseni lov! Sleherni letni čas je bila lovna posebna divjad, sleherni mesec je prinašal drugo delo. Včasih je moral pomagati pastirjem, ko so pred volkovi branili govedo ali drobnico, včasih, zlasti pozimi, pa je lovil nevarne medvede, volkove in lisice.

Dvakrat ali trikrat na teden je prišla avtomobilska karavana. Zbral je kožuhovino in jo zamenjal za razno blago. Denar so v vasi redkokdaj videli. Sicer pa ne bi vedeli kaj početi z njim, saj ni bilo kaj prodati niti kupiti. Sami sebi so predelovali, sami trošili in poznali, jemali in uporabljali le blago, ki jim ga je dobavljala nekdaj angleška družba Hudson bay. Njihov način življenja se ni mnogo razlikoval od življenja Indijancev, ki so bivali v gozdovih. Bili so skromni, zastopniki trgovske družbe pa se niso mnogo trudili, da bi izpremenili način njihovega življenja. Za pridigarja so imeli vaškega kovača, njegova žena pa je opravljala službo babice. V kino ali gledališče niso zahajali, kajti oboje je bilo predaleč. Radio so spoznali šele v drugi svetovni vojni.

Poznali pa so letalo. Pinkers, poštni pilot, je dvakrat na teden priletel s svojo škatlo v vas. Vselej je pristal na majhni vzpetini nad vasjo. Pripeljal je časopise iz bližnjega mesta in povedal nekaj novic iz bližnjih vasi. Vsakokrat je pripeljal in odpeljal le malo pošte, le za čas vojne se mu je nabralo nekoliko več dela. Vaščani so ga namreč plačevali za to, kolikokrat je pristal in ne potem, kaj in koliko je pripeljal. Najdragocenejše, kar je prinesel, so bile razne spletke in čenče ter novice o rojstvih, porokah, gostijah in smrti. Po hišah sta zavladala skrb in veselje, kadarkoli je s svojo škatlo opisal nad vasjo velik krog, da bi tako opozoril nase.

(Dalje prihodnjič)

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

FORD AIR CRAFT Designer, wife, 3 children will take immediate possession of 3 bedroom house or 1st floor apartment, any desirable neighborhood near catholic school. Nominal rent; this is imperative. Call anytime.
PUllman 5-9652

DOMESTIC HELP

RELIABLE RESPONSIBLE Woman for general housework and care of 2 children. Young Hyde Park family. Go 5½days. Stay some evenings. Top salary.
DOrchester 3-4436

DOMESTIC FEMALE

Nice Convent needs COMPETENT WOMAN for Cooking. Stay. Own room, bath.
Call EUclid 6-5286

NURSEMAID — Middle-aged. $40 week; private room and bath; no laundry or heavy cleaning; excellent transportation. Will accept widow with grown child or inexperienced help. Must like children. Mrs. Porter.
422 Wellington,
Call RAndolph 6-6125

HOUSEKEEPER — Cook and light housework. Other help for heavy work. Stay. Plain home atmosphere. Small family. Good pay. Usual time off.
GLenview 4-0329

V blag spomin

DEVETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA DRAGEGA SOPROGA IN OČETA

Anton Vrhovec

KI JE UMRL 5. OKTOBRA 1944

Devet je let poteklo že,
kar pokoj našlo Tvoje je srce,
ki vedno za nas tako skrbelo je,
ves čas do zadnjega je dne.

Žalujoči ostali:
SOPROGA in OTROCI

Cleveland, O., 6. oktobra 1953.

Društveni koledar

OKTOBER

11. oktobra, nedelja—Vinska trgatev na farmi SNPJ.

17. oktobra, sobota—Letna veselica društva Soča št. 26 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6218 Denison Ave.

17. oktobra, sobota—Veselica društva Ribnica št. 12 SDZ v SND, St. Clair Ave.

17. oktobra—sobota— Družabni večer društva Blejsko jezero št. 27 SDZ v SDD, Waterloo Rd.

17. oktobra, sobota—Kokošjo večerjo servira društvo Danica št. 34 SDZ v SDD, Prince Ave.

18. oktobra, nedelja — Koncert zbora Zarja v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.

24. oktobra, soboto — Veselica društva Napredni Slovenci št. 5 SDZ, v SND, St. Clair Ave.

25. oktobra. nedelja—Koncert zbora Planina v Slov. nar. domu, Stanley Ave., Maple Heights, O.

31. oktobra, sobota—Maškeradna zabava na farmi SNPJ.

NOVEMBER

1. novembra, nedelja—Glasbena Matica poda opero "Cavalleria Rusticana" in "Pagliacci" v SND.

15. novembra, nedelja—Koncert zbora Jadran v SDD na Waterloo Rd.

22. novembra, nedelja—Koncert zbora Adria v AJC na Recher Ave.

DECEMBER

6. decembra, nedelja—Koncert zbora Slovan v Ameriško jugoslovanskem centru, Recher Ave.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE
Tel. ENdicott 1-5013
vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Dr. J. V. ZUPNIK

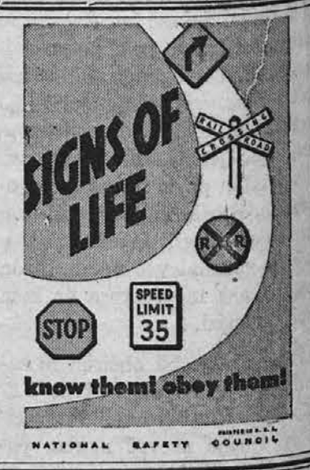

THE
NORTH AMERICAN BANK
COMPANY

COMPARATIVE STATEMENT
OF CONDITION

RESOURCES

	SEPT. 30, 1953	DEC. 31, 1952
Cash and Due from Banks	$ 2,348,531.82	$ 1,987,612.62
United States Government Obligations	7,170,992.69	6,739,947.38
Other Bonds and Securities	1,036,125.78	686,773.54
Loans and Discounts	5,279,422.40	4,533,889.76
Bank Premises Owned	12,000.00	12,000.00
Other Resources	18,724.26	26,113.60
	$15,865,796.95	$13,986,336.90

LIABILITIES

Capital Stock	$ 300,000.00	$ 300,000.00
Surplus	300,000.00	300,000.00
Undivided Profits	195,948.88	115,521.75
Reserve for Contingencies	51,369.16	51,369.16
DEPOSITS	14,253,438.74	12,573,310.71
United States Treasury Tax and Loan Acc't	196,046.34	136,681.09
Hypothecated Acc'ts (Sec. 710-180 G.C.)	473,759.82	425,117.84
Other Liabilities	95,234.01	84,336.35
	$15,865,796.95	$13,986,336.90

Securities carried at $792,218.75 are pledged to secure United States Treasury Tax and Loan Account as permitted by law.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

(Deposits insured to $10,000.00)

Member Cleveland Clearing House Association

DIRECTORS OF NORTH AMERICAN BANK

Anton Grdina, Anthony J. Perko, M.D., Frank Mramor, Joseph H. Lackamp, Frank M. Jaksic, Charles J. Lausche, Raymond F. Breskvar, Michael Telich, Frank L. Grdina, Edward W. Daniel, August A. Uranker, D.D.S.

NORTH AMERICAN BANK

3 EAST SIDE OFFICES
6131 St. Clair Avenue 15619 Waterloo Rd.
3496 East 93rd St., cor. Union Ave.